

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства соціальної політики України
до проекту Закону України „Про внесення змін до Закону України
„Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян
похилого віку” щодо підвищення соціального захисту та дострокового виходу
на пенсію”

ініціатори законопроекту – народні депутати України Королевська Н. Ю.,
Гнатенко В. С., Солод Ю. В. та інші

реєстраційний номер 6404-1 від 21 грудня 2021 р.
(перше читання)

1. Законопроект не підтримується.

2. Законопроектом пропонується вилучити норму, якою згідно із Законом України „Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні” від 16.12.1993 № 3721-ХІІ особам, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, передбачено звільнення від плати за житлово-комунальні послуги в межах норм, встановлених законодавством, плати за користування домашнім телефоном і позавідомчою охоронною сигналізацією за умови, якщо розмір середньомісячного сукупного доходу сім’ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців не перевищує величини доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Реалізація положень законопроекту в частині надання пільг з оплати житлово-комунальних послуг потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету у сумі близько 11,2 млн грн на рік.

Потрібно зауважити, що з огляду на недостатність фінансових ресурсів для виконання у необхідному обсязі чинних норм законів України питання розширення обсягу пільг має вирішуватись комплексно з урахуванням соціальної спрямованості політики Уряду та фінансових можливостей державного бюджету.

Водночас повідомляємо, що державна допомога громадянам на оплату житлово-комунальних послуг надається у вигляді житлових субсидій, через які малозабезпеченим громадянам компенсується вартість житлово-комунальних послуг, яка перевищує визначену для домогосподарства обов’язкову частину платежу, що залежить від розміру середньомісячного сукупного доходу членів домогосподарства.

Також законопроектом пропонується надання пільг з оплати проїзду ветеранам праці, особам, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, та компенсації вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, які було скасовано Законом України „Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України” від 28.12.2014 № 76-VIII.

Оскільки відповідно до статті 91 Бюджетного кодексу України (далі – Кодекс) витрати, пов’язані з наданням пільг з оплати проїзду усіма видами транспорту загального користування на міських, приміських та міжміських маршрутах, у тому

числі компенсації вартості проїзду до санаторно-курортного закладу і назад, фінансуються за рахунок місцевих бюджетів, органи місцевого самоврядування визначають категорії громадян, яким вони надаватимуть пільги з оплати проїзду.

Крім того, законопроектом передбачається розмір одноразової допомоги дружині (чоловіку) померлих (загиблих) осіб, які мали особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, і їхнім дітям віком до 18 років (далі – одноразова допомога) збільшити з п'яти до десяти прожиткових мінімумів, затверджених законом на день смерті (загибелі) особи, у розрахунку на одну особу на місяць.

Однак варто зауважити, що необхідним є комплексне вирішення питання встановлення та застосування прожиткового мінімуму, який є основою для визначення державних соціальних гарантій.

Також потрібно зазначити, що на сьогодні від розміру прожиткового мінімуму залежать понад 180 різних видів виплат, що значно впливає на планування видатків бюджетів усіх рівнів. Частина цих виплат не має жодного відношення до поняття прожиткового мінімуму як критерію бідності.

Тому наразі опрацьовується питання зміни підходів до застосування прожиткового мінімуму.

Від розміру реально обчисленого прожиткового мінімуму мають залежати тільки ті соціальні виплати, які є основним джерелом існування громадян. Це, у свою чергу, має забезпечити передумови для суттєвого його підвищення.

Наразі з метою створення умов для підвищення розмірів прожиткового мінімуму Урядом внесено на розгляд Верховної Ради України проект Закону України „Про заходи щодо упорядкування системи розрахунків розмірів прожиткового мінімуму, соціальних виплат, грошових платежів і стягнень та плати за надання адміністративних послуг (адміністративного збору)” (реєстр. № 5045 від 08.02.2021), підготовлений Мінсоцполітики, яким передбачено запровадження нової методології розрахунку прожиткового мінімуму, а також створення умов для підвищення його розмірів шляхом оптимізації сфери його застосування.

Необхідно також зазначити, що збільшення кратності прожиткового мінімуму автоматично призводитиме до збільшення розміру одноразової допомоги, тому реалізація запропонованих законопроектом змін, за розрахунками Мінсоцполітики, потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету у розмірі близько 3,9 млн гривень.

Законодавча пропозиція стосовно надання права на дострокове призначення пенсії за віком особам, трудовий договір з якими розірвано за півтора року до досягнення пенсійного віку з підстав, зазначених у законопроекті, не узгоджується з частиною другою статті 5 Закону України „Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування” від 09.07.2003 № 1058-IV (далі – Закон № 1058), згідно з якою виключно Законом № 1058 визначаються, зокрема, умови набуття права і порядок визначення розмірів пенсійних виплат, а також порядок проведення пенсійних виплат за загальнообов'язковим державним пенсійним страхуванням.

Таким чином, реалізація запропонованих положень потребує внесення змін до Закону № 1058.

Відповідно до частини першої статті 90 Закону України „Про державну службу” від 10.12.2015 № 889-VIII, частини дванадцятої статті 20 Закону України „Про статус народного депутата України” від 17.11.1992 № 2790-XII, частини

першої статті 37 Закону України „Про наукову і науково-технічну діяльність” від 26.11.2015 № 848-VIII пенсійне забезпечення визначених категорій осіб здійснюється згідно із Законом № 1058. Таким чином, положення законопроекту стосовно віку, з досягненням якого виникає право на призначення пенсії, потребують узгодження із нормами зазначених законів.

Оскільки реалізація положень законопроекту матиме вплив на видатки Державного бюджету України, його прийняття потребує врахування позиції Міністерства фінансів України щодо можливості його реалізації.

Також варто зауважити, що всупереч частині першій статті 27 Кодексу до законопроекту не надано пропозицій стосовно внесення до законодавчих актів змін щодо скорочення витрат бюджету та / або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення його збалансованості.

При цьому передбачений законопроектом термін набрання ним чинності не узгоджується з вимогами частини третьої статті 27 Кодексу, згідно з якими закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету і приймаються не пізніше ніж 15 липня року, що передує плановому, вводяться в дію не раніше від початку планового бюджетного періоду; після 15 липня року, що передує плановому, – не раніше від початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

Міністр

Марина ЛАЗЕБНА

_____ 2022 р.

